

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díjak:		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják. — Kéziratokat nem adunk vissza.	A lap szellemi részét illető cikkek a szer- kesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénz- tári, — az esetleges reklamációk pedig kiadóhivatainak küldendők.
Egészévre — — — — —	4 frt		
Félévre — — — — —	2 —		
Negyedévre — — — — —	1 —		

A magyar kath. püspökök körlevele.

A tenger haragjának kitörése és lecsillapulása, a századok körforgása, akciók és reakciók, eszmék és irányzatok, maga az életküzdelem egyesnél és nemzeteknél: úgy látszik a hullámverésnek változhatatlan törvényei szerint mennek végbe. Ki ne ismerne a francia forradalomban a tengerre? Ennek is hullámaint először belső láthatatlan erők és ellentétek kavargják fel, aztán hegymagasságra dobálják a szelek és viharok, majd félelmetes fenségében jelenik meg a határtalan vizek ereje; jön aztán az erők kiegyenlítése, a rendezkedés szelidebb munkája a hullámhegyek és völgyek fenséges békekötése. E félelmetes játékban természetesen a tenger élete megváltozik. Az áramlatok új irányt vesznek; a fenék csodás lerakódása alakot, formát cserél, a felszín elragadó szinompája és mozgása új változatokat mutat, új hangulatot kelt. Beáll a tenger nyugalma, mely épen oly fenséges, mint haragvó kitörése, de a mellett egészen megnyugtató. Kibékítő, áldáshozó.

Ama rettenetes tengeri vihar, a francia forradalom is megváltoztatta, összezavarta, új csapásokra terelte az élet minden feltételeit. Megadta az indítékot ahhoz a változatos küzdelemhez, mely a XIX. századon végig húzódik a tudomány és vallás, erkölcs és élet, metafizikai és észteni elvek és életfeladatok között. És láttunk fenséges igazságokat, nagy tévedéseket, az igazság és hamisság megrázó tusait és eljutottunk a századvéggel úgy látszik az erők kiegyenlítéséhez. A racionalizmust a képtelenségekbe hálózta fattyu sarjadéka, a darwinizmus, a művészetek durva naturalizmusa kezd megbékélni a romantícizmussal, sőt hova-tovább pietistává lesz, és a képtelen materializmus az épen oly képtelen spiritizmusmal kénytelen ölelkezni. Az élet habár nagy kerülő úton, kezd visszatérni alapjaihoz; a tudomány nem függetleníti már magát annyira, hogy az igazság principiumául

csupán a tiszta ész tekintse. Bizunk benne, — írja egyik jeles egyházi írónk — hogy a természet országában kivivott vívmányok végleg el nem bódítják a szellemeket.

Szóval, minden jel arra mutat, hogy a századvég az erők kiegyenlítésének, a rendezkedésnek, a békés nyugalomnak idejét meghozta.

Az egyház az erők küzdelembe hozatalainak nem volt oka. Neki nincsen része a hamisság és erőszak bűneiben, melyek a század homlokához tapadnak. Az összeütközések erőszakában is úgy állott, mint a világitó torony; érezte a dühös orkán csapkodását, felfogta a tajtékzó hullámokat, de meg nem rendült; látta a szerencsétlen hajótöröttek élet-halál harcát és örök világosságot árasztott e setét vizekre. És most a kibékítésnek pillanatát mekkora buzgósággal karolja fel? Mily epedő nyájassággal hívja a nemzeteket a bethleni jászolyhoz, honnan a béke és világosság származik? Mily fennen hangoztatja a csalatkozhatlan igazság tudatában: Christus vincit, Christus imperat!

Ez az égő vágy, — a nyugalmat és békét helyreállítani tudomány és vallás, erkölcs és élet, észelvek és életfeladatok között; visszavezetni a nemzetet Krisztushoz, a béke és világosság forrásához: állítá sorompóba a magyar kath. püspöki kart, hogy állásának tekintélyével, szívének buzgóságával, tudományának lobogó fáklájával, hazaszeretetének tündöklő varázsával oda álljon a nemzet elé és tovább adja hazánk völgyei és bércei közt a Rómából szertehangzó harsonaszót: Christus vincit, Christus imperat!

Valóban e körlevél mestermű. A mily egyszerű, épen oly mély és drága gyöngyöket rejt, mint a tenger. A szentírás és a szent atyák legszebb helyeiből van úgyszólván egybefűzve, de oly mesteri kézzel, hogy gondolat gondolathoz olvad, mint a szivárvány színei. Még a mi felületes olvasásnál talán visszatetszhetik, a

gondolatok ismétlődése s itt-ott a tulságos részletezés : mélyebb szemlélődésnél az is két elsőrendű tényezőnek, a nyugalom- és meggyőződésnek eredményeként tűnik fel.

A körlevél két főrésze különül. Az elsőben mintegy bevezetésül utal a XIX. százados évfordulóra. XIII. Leó szentséges Atyánk a század utolsó évét *szent évnek* jelentette ki, s *nagy jubileumot* hirdetvén az egész föld kerekiségének, kitarja Krisztus egyházának kincstárát, teljes búcsú engedélyezésével, hogy új életre keltse a lelkeket, Jézushoz vonzza a sziveket, a melyek tőle hűtlenül, hálátlanul eltávoztak. Majd részletezi a körlevél a megváltás drága kegyelmeit; magát a világmegváltás isteni művét, az egyház alapítását, ennek küzdelmeit, melyeket tizenkilenc század óta vív az emberi ész és szív tévedéseivel és bűneivel; hatására tudományokra és művészetekre, jótékony befolyását a béke és boldogulás műveire. Mekkora dicsőség ily anya gyermekének lenni. Mekkora szerencsétlenség ölelő karjain kívül élni és mekkora hálátlanság tőle elpártolni. Arra való ez a *szent év*, hogy a hit megújuljon a szivekben s Krisztus uralmának a lelkek meghódoljanak.

A második rész hozzánk *magyarokhoz* szól. Ez előtt kilencszáz esztendővel nyújtotta Krisztus Jézus országunknak, nemzetünknek, szent István királyunk által, szent tanának, szent kegyelmének drága kincseit. Hazánkat a hitnek kincsei hozták a keresztény nyugattal közösségbe, juttatták a ker. kultúra áldásaihoz, segítették diadalokra és dicsőségre. Szent István bölcs intelmei, melyeket fiához és nemzetének nagyjaihoz intézett, egyedüli biztos alapja az igazi ker. művelődésnek. E meggyőződésben hangoztatja a körlevél: Órizzétek hűségessé szíveteket a legdrágább kincset, kath. hiteteket, melyet honalapító szent királyunk dicsőséges szent jobbjától örökségül nyertetek.

Az a nagy átalakulás, melynek előkészítésére e haldokló század annyi vad tombolás, annyi hiu erőlködés után rá szánta magát, az erők kiegyenlítése, most is csak *annak* a nevében nyerhet szerencsés kifejeletet, *kit* a szent hajdankor jobbjai a harmatozó egektől vártak. Harmatozzatok egek onnan felülről és felhők csepegjétek az igazat! Erre akar a közös körlevél megtanítani. Vissza akar vezetni Krisztushoz, az őszhang és rend örök forrásához, mert nincs más név, melyben üdvözlünk lehetne. Végre is csak Krisztus győzhet és csak a győző uralkodhat!

Az év végén.

(rt.) „Be van fordítva már az ősi címer.“ A századik ivadékból kivészett az ősi család. Az emberiség megadja a végső tisztességet s ünnepelesen eltemeti az utolsó 1800-ast. Azután nagyot csikorog a mulandóság sírboltján a zár s kivonulnak a századok dolos temetőjéből az életbe — új tervekkel és új reményekkel. A mit az idő fővénye betemetett, nem érdemes bolygatni többé; hanem a tanulságokat, melyek előmerednek a multból, mint a Forum Romanum diadalívei s oszlopai a mohos törmelékek és romok közül, nem lehet figyelmen kívül hagyni a jövő programjának megszerkesztésénél.

Mi volt a letűnt század? Az elektromosság, a kételkedés, a romanticismus, az anyagelvűség stb. stb. százada. Igaz, hisz oly sok szempontból lehet megbírálni. Azt kérdezem: a politika szempontjából mi volt? — Az egyházpolitika százada! Proudhn maga bevallja, hogy „a jelenkori politika alapjában mindenütt theológiát lehet találni.“ A refrain, mely a radikális törekvések végén mindig megszendül, körülbelül így hangzik: De hát mit tegyünk a vallással? Cavournak épen úgy, mint Bismarcknak, hazai politikusainknak épen úgy, mint Napoleonoknak ettől fájdult meg a feje. — Kényelmetlen volt nekik az a keret, melybe a vallás foglalta a népek alkotmányát s innen a törekvés: letörni s elvetni „mindazt, a mi régi, mi évezredek véres bálványja volt“, mint Kis József mondja.

E jegyben indulunk neki az új századnak is. A Diogenes szabású cynikusok és az embergyűlölők nem látják. Jobb is! mert ők csak az egyoldalúság és korlátoltság abroncsait vernék rá a világ dongáira. — Azok sem veszik észre ezt a jeget, a kiknek lelkéből kikoptak már az örök eszmények; de a ki felszítja magában néha a keresztény érzületet, az tudja méltányolni a keresztény restaurációnak nevezett mozgalmat, melynek bordonzója Németországban a centumpárt, Belgiumban a keresztény demokratismus, hazánkban pedig a néppárt. A mit különféle nevé, de közös célú pártok Európa államaiban a vallás ellen elkövettek, természetesen felidézte az ellentállást. Igaz, hogy nálunk a leggyatrább a restauráció mozgalma, mert nemzeti átkunk, hogy csak nézeteink vannak s nem elveink, pártoskodunk kiesínyes érdekért és nem küzdünk férfias öntudattal s erővel komoly nagy eszményekért.

Mikor a néppárt megszületett, a léha lelkek kórusban dúdolták, hogy mit bontja meg Zichy Nándor az ország békejét, hiszcsekélység az a mi történt, átvonuló fergeteg csupán, melyet össze sem lehet hasonlítani a német kulturharcnal. Igaz, hogy a nagy dob Bismarck idejében is másképp szólt, de elősahonnan ő sem küldte a májusi törvényeket. A ki tud következtetoi a történelem analog eseteiből, belátja, hogy azok a kezek, melyek a politika kulisszái mögöl dolgoznak, nem állanak meg a szószék paragrafusnál. S ezzel szemben a néppártnak a hivatása, hogy a nemzet alkotmányából kitörtült keresztény ideált visszaiktassa régi helyére s biztosítsa ott maradását a jövő minden antikeresztény áramlata ellenében. Nem kell félni, hogy kereszties háborút indít s vérrel feati ki vagy tüzesóvakkal szinezi, mint a középkor tette, a maga harcait. Nem szabad fanat-

tízalnia sem, mert a fanatizmus eltorzítja az eszményt. Egy eszköze lebet csupán: megértetni a nemzettel, hogy nem boldogul soha a kereszténység nélkül. Persze így odavetve ez csak általános frázis marad, mely mögé bárki is elbújhatik. Csak hogy van ennek a fogalomnak analízise is, mely szétbontja erényekre, kötelességekre, irányeszmékre, melyek egy nemzet szervezésénél elkerülhetlenek. Beszél az okosságáról, mely az anyagi bajokat tekintve nem engedi meg, hogy a politikus a kvóta emeléshez hozzájáruljon, bármilyen magas tekintetéről szóljon is a Lloyd-klub varázsfuvolája. Beszél a méltányosságról, mely a dualismust a nemzet jól felfogott érdekében támogatni kész és áftárs-állammal iparkodik jó lábon élni, de a törvényt megállapította jogokból egy jótényit sem enged s gondoskodik arról, hogy a hadsereg a nemzet hadserege legyen, s hogy Magyarország oem mint tartomány, hanem mint a monarchia második tele szerepeljen a külföld előtt. Beszél a szeretetről, de nem mint valami fiatal lányos érzégsről, a milyenek egynemely költő csúfolja a kereszténység alaperényét, hanem mint komoly, nagy, férfias szenvedélyről, mely önzetlenséget, lemondást, adakozó jókedvet kíván attól, a ki egy honnak polgára. Így és csakis így lehet felfogni a néppártnak, mint keresztény pártnak bivatását.

De van az éremnek másik fele is Vajjon minő szerepet foglal el a néppárt a szocialis áramlattal szemben, melyről az idők zöld békái azt jósolják, hogy a jövő század uralkodó iránya lesz? Olyant, a minőt a kereszténység. Nem együtt születtek-e a bethlehemi barlangban: nem a legtisztább, legszentebb szocializmus-e Krisztus erkölcsstana?! Hiába félnek a gyöngye lelkék az új áramlattól, hiába nevezik korunk betegégenek: erő az, mely a mélységnől támadt, mely összetör talán néhány korhadó gerendát, leszakít néhány régi copfot, de szépen megszeidül, ha kigorombáskodta magát s a legszocialisabb eszmének: a kereszténységnek diadalait szaporítja. A műveit emberiség két ezer év óta abban verejtekezik, hogy azt a nagy Ariadne-gombolyagát: a keresztény erkölcsstani lepergessé s átszöjje vele az életet. Igaz, hogy kontár kezek gyakran érszekeruszálják e szálakat, de előbb-utóbb mégis csak a keresztény gondolat érvényesül s ideggé válik a társadalom szervezetében.

A néppárt tehát szocialista párt addig, míg a szocializmust keresztény alapokon látja, míg a XX. század uralkodó iránya nem akar egyebet, mint az emberhez méltó létet biztosítani mindenki számára, s ezért nem irtózik sem a kilencz ágú koronától, sem a kék munkás-zubbonytól.

Az új századba ilyen harcias gondolatokkal, küzdést kívánó lélekkel léptünk. A kétezer éves paradoksont megújítjuk: harc a békében! Harc az eszményekért s nem a személyekért. — A mi eszményünk a megszentelt élet. S mivel a radikális irányzat gúzsba kötötte ezt az ideált és kidöntötte az erkölcs oszlopait nemzeti alkotmányunk épületéből, sorompóba kell lépnie a keresztény mozgalomnak, hogy a lenyűgözött eszményt újra éltető valósággá tegye, ha kell hát kulturharcos idők nehéz járásában!

Kilencszázadik karácson.

(Párbeszéd.)

Személyek: Szt. István s a Génusz.

(Karácsoni ének; ének után rögtön.)

Szent István. Nagy Isten! mily csodás ünnepi hangulat! A néped szíven! Kilencszáz év utolsó karácsona, tán ezerszer fokozottabbá tevő a magyar sziv buzgalmát, mint a melyet első karácsonkor éreze? Csenedre verődtek — látom — teljesen az ősi hit táltosai, elmúltak a vad tárogató hangok örökre s szelid ének röpven el a jászol körül, mit szívem buzgalma oly biven célozott. De mondd, Génusz, igazak-e e hangok, melyek versenyre kelve az angyalok énekével, úgy elbűvölik az emberi szívet?

Génusz. Nem esáldol, szent király! Igazak e hangok. Ezek imája sir benne milliókért. Tudod, mint régen, mikor oly hittel imádkozának az új hit papjai, míg folytak erős karod harcai. A történelem megisméltődése újra itt kísért. O de te templomot építetél a kivított győzelmek után, — ma a megkísért harcok után csak imádkozni tudunk, de imánk oly erős, mint a bethlehemi pásztorok imája volt.

Szent István. Kevés szóval nagy dolgokat beszélsz. Egy nemzetnek sejteted történetét. Nem volt hát elég erős karom, hogy megszűnjenek a küzdelmek, miket: Tüzima, Vértüles, Koppány idéztek elé? Vagy népemből csak ti maradtok irmagul, kiknek szívére az isteni jászol fénye hat; tud, a többiek pedig pogány módon Hadurnak áldoznak?

Génusz. Eltűnésed után még sokszor felnyihogott a fehér mén s kiomló vérét sokszor itták a táltosok, miglen a törvény vasszava s a szent tanok külék a vad természetet.

Szent István. Akkor hát népem meghajolt Krisztusnak teljesen, mint annyi más nép tevő. Tudom, hogy a megszentelt tanok megszentelték a népet is; ez pedig nemde sok szépet teremtett.

Génusz. E pont, melyet érintesz, örömmel árasztja el keblemet. A szent eszméktől öntözött kertben takadtak a rózsák, miknek szent illata már csak az égből hat ide; azoknak szózata emelte nagy házad Madonnáit, azoknak képmását önté az áthatott kebel a templomok merész ivéibe, mely ivék most beszélnek: hirdetik az áldozatos szellemelek végtelen sorát. Nézd meg a köveket, miken föléptül az egész alkotmány! mindenike egy erénynek gyémánt köve. Talán eltörpül ézdrás s Nehemias dicsősége; hisz itt még jobbau is hullbatott a vér, míg a balkéz harcolt, a jobb pedig templomot rakott. Tovább, tovább, ez nem elég! Mikor élet- s halál-harc küzdött egy nemzetért, mikor vad hordák tapodták az ősök megszentelt hantjait, pusztulással fenyegetve, mit századok izzadása teremtett, ez eszme títte el a támadót, ez adott tovább is erőt a csüggedő karokba. Oh ez ezt miud te teremtetted, dicső király, a te kezud munkája volt.

Szent István. Isten tette azt, nem én, Neki köszönd az alkotásokat. Azért imádom én is s imádkozom, hogy minden fordulónál, melyet az isteni gyermek születtese jelez, a jászol dicsőségéből erőt nyerjetelek. Látom, imám nem volt

hasztalan, hisz a képek, miket megrajzolál, örömet hirdetnek. Van-e okunk hát kétségbe esni, mikor az önzetlen szellemek hite, ereje oly szépen alkotott?

Génusz. Mig az isteni jászol fénye hatá át a sziveket, addig a vész csak fejünk felett kavargott, de ránk csapni soha nem tudott. Az egyetemes küzdés letiporta a romiás szellemét, mely sokszor kísértett úgy beün a nemzet testében, mint kivülről hozva a meg-emmisülést méhében. Ha a nagyravágyás némelyivel feledteté böles alkotásodat, akkor a többség ragaszkodása helyre ütö a sebeket, ha a vad hazafiság pogány terekre bñjdosott, akkor a kik alkotásod nagyságát érezték, virágoztatták itt a hazát s vele élt a hit, mely fegyvert adott a kezekbe s imát az ajkakra; e kettő élizte a támadót.

Szent István. Remélem nem fogatkozott meg a magyar hite, ereje. Imádatos szellemek növelték azt s ma már biztosan nagyobb az összetartás s a meghódolás Istennek, még mint eddig vala.

Génusz. Célunk az, hogy nagy legyen, hogy a most született Kisdednek: aranyat, tömjént s myrhat, mindenki tiszta szívvvel vigyen, hogy megballják még holtak is, meg az egész világ: szeretjük e Kisdedet, miként szerették az ősök azt, ki a szeretetért cserébe nemcsak azt adá, hogy fenntartotta a hazát, de boldogságot adott népének is. Hanem azt kivívni nagyon nehéz — jó király — a sok megtört remény között.

Szent István. A cél, melyre törtök, sejteti, hogy sokat kell szenvednetek. Oh és ez nagyon fáj nekem. Most értem azt is, miért sir ezrek imája milliókért, miként előbb mondád.

Génusz. Boecáss meg böles király, meg kelle mondanom. Tudom szíved elszorol, hogy a magyar satnyúl; hogy a jászol titka csak kevesek lelkére hat tel igazán, hogy sokaknak e szűk határu lét képezi mindenét és elfeledve a sorsot, melyre Isten rendelé, nem sark-nyuzzák nagy eszmék a muló perc élveiről lemondani; hogy az elvakultak számára a jövő, a fekete ködön nem tud átesillanni sohasem s így a perenyi lét sulyától görnyedöt, nem emeli a végtelen érzete; s mig sokan így, addig másokat a tulzott önbecs magába ragadott, hol a napon süt kérezeve feledik az arasznyi léte. El kell mondanom szent fejedelem, de ne keserítsenek a sárban tetregők hadai. Oh ne nézd büveit népednek, mely ma az oltár előtt hajlongva tömjénez s holnap az oltárt meggyalázni kész.

Szent István. Elég, elég, ne mond tovább! Mindenható Isten! hogy kell hallanom e szavakat, melyek mindenike éles törként járja át szívemet? Azt hívém, hogy a megkezdett munka, bár lassan is, de biztosan halad s ime most kell látnom a keresztmegvetését; most! mikor kilencszáz éves diadalát akartam megünnepelve látni. Oh nyelj el ismét sir; ne lássam a pusztulást, mit Isten sujtoló keze fog mérni a nemzetre, ha az ősök nyomdokát újra nem követi. Mert elpártolni az alaptól, mit leraktam, a nemzet pusztulását jelenti. Csak egy van, min feunállbat népek élete s ez az isteni jászol végtelen ereje. Ez adott — mint mondád — erőt a karokba, mely élizte a támadót. Nem tanul a magyar a történelemből? vagy boldogság utáni vágya új mezőkre kergeti, a hol míg jönne a kiábrándulás, már addig megkapja a gyilkos vasat s elvesz önásta sirjában.

Nem, nem jósolhatok még kilencszáz karacsont nektek. *Génusz.* Oh urunk! szavad egy nemzet pusztulását jelentí, egy nemzetét, melynek te voltál dajkája s oltalmazója kilencszáz éven keresztül. Nem tudsz remélni, nem jósolhatsz életet neki?

Szent István. Nem, ha még dül a romlás szelleme. A történelem vaskövetkezetességgel elhozza a pusztulást s porba buil minden, mit én alkottam s az utódok vas keze létrehozott. Ez fáj nekem, de még inkább fáj, hogy már most oly kevesek számára születik a Megváltó, ki fölemelné e népet a porból, hova fejét hajtotta.

Génusz. Caillapodjál, jó urunk s bocsáss meg e népnek. Még nem tűnt le a kereszt teljesen s az isteni küzdés nem hagyja hidegen mindenki szívét. Hallád az imét a meny-szerű hangokat, még azok hozhatóak szabadulást. A kiknek ily érzelmet ad a kis csecsemő, azok hőskökt rohanak a tett mezejére. Csak tedd oh szent István, kit most Isten küldé közénk, nemuljon el a közönyösség szelleme s oldódjanak azok megbénnult karjai, kiket Isten hiva küzdelembe, mert az egyesült küzdés meghozza a szabadulást; oh én bizton, bizton remélem!

Szent István. Ne féljete, ti lelkes kis csapat, csak bátran küzdjete, küzdétek reményt kelt bennem is. Bár a közönyösség aggasztja lelkeket, de az ezrek imája, mit milliókért rebegtek, enyhíté fájdalomat. A lelkesedés ragad s fölrazza a még hideg sziveket. De még hübben, jobban fogom oda fenn kérni Istent én is, kegyelmét ne vonja meg tőletek, hogy a nagy hódolatra s a küzdelemre igaz szívvvel egyesülhessete. Én veletek leszek s hogyha majd a harcok során csügged a telkete, csak koronámra nézzete, ez erőt ad a lankadó sziveknek.

Génusz. Köszönöm, köszönöm jó atyánk. Fogadd érte hü fiaid soha meg nem szünő halálját. Mi küzdeni fogunk s ebben az a tudat eméni fog, hogy érettlünk imádkozoi, szavaid pedig fölrazzák a tespedöt, ki nem akart hinni, hogy elveszünk. (Leikesen.) Még egyszer köszönöm! (a zene megszólal) . . . hah de halld jó atyánk az ezrek imája szól! oh, mily magasztos hang, mely Istent dicséri, mely a jászol dicsőségéből annyit lelkesedést merit!

Szent István. (Letérdel.) Népeknek Istene, hallgasd meg a magyar szív epedő imáját. Kilencszáz év alkonyán csak ezt tudja hozoi szent nevednek, de ebben — érzem — újra megszólalt Dávid bñnbánó hárfája és a sok megtört remény között ismét rebegi Raebel: Ime látok, látok, megnyilt a jövendő, megszületett Judának királya. Engedd meg, hogy a jászol haasa meg a csüggedők lelkeit s vonzza magához a közönyös sziveket, hogy a közös küzdés szüntesse meg a fájalmakat, miket a hitetlenség hozott a bazába. Oh — tudom — ha így lesz, a kereszt ismét felragyog s ha majdan évszázadok után ismét eljövök, akkor boldog lesz a magyar s élni fog. Oh add meg, hogy éljen — éljen örökké! (A zene elhallgat.)

(Vége.)

Orbán János,
IV. é. theol.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lapunk összes m. t. olvasóinak boldog új évet kívánunk.**

— **Meghívó.** Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat választmánya 1900 év január hó 3-án d. u. 5 órakor a „Közmuvelődés” szerkesztéségi irodájában gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívom.

Az elnök.

— **A karácsoni szent ünnepeket,** mint mindig, úgy most is fényesen ünnepelte meg anyaszentegyházunk. A néma éjszakában a pástor-énekek meg-megcsendülő akkordjai, az orgona mélabús pástordalai, a szokatlan öröm, melyet a felebaráti szeretet megnyilatkozása ültet az arcokra, csodálatos rendkívüliséget kölcsönöznek e szentnapoknak. Itt városunkban az a többszörös dísz, püspöki mise, infulás isteni tisztelet, kiváló szónoklatok, ezek azok, melyek a püspöki székvárosban az ünnep fényét mások fölé emelik. — A karácsonyi szent misét püspök úr ö Méltósága tartotta fényes segédlettel, míg az éjféli misén Fábián Sándor nagyprépost úr s másodnapján Ujtalsi József dr. apát-kanonok úr celebrált teljes segédkezés mellett. Az ünnepi beszédet első napján Steinicz Ede kanonok-plebánus úr tartotta meggyőző, szívre ható elokvenciájával; másodnapján pedig Szabó György székesegyházi káplán beszélt nagy hatással.

— **Karácsoni ünnepély papnevelőnkben.**

Karácson estéjén, melyet az egész esztendő estéi közül egyedül neveznek szerencsés estének, mert akkor úgy a szegény, mint a gazdag arcáról leír a boldogság, bensőleg mindenki megelégedett, a testi szükségleteket pedig a ker. szeretet iparkodik legalább külsőleg eltakarni. — a helybeli papnevelő a ker. családok kegyeletes szokását igen kedvesen ünnepelte meg. A növendékek tombolával összekötött sikerült ünnepélyt rendeztek. Püspök úr ö Méltósága évenként gyakorolt jótéteményeinek hosszú sorozatát ismét egy újabb gyarapította; a kegyes Főpásztor megtalálta a módot, hogyan tegye a növendékekre nézve kellemessé és családiassá ezt az estét. Mint a megelőző években, úgy ez évben is karácsonfát állítottatott föl mézes-máros babokkal, diókkal, színes gyertyáscskákkal. Ugyancsak ö Méltósága bőkezűségéről s nemeslelkűségéről tesznek bizonyosságot, azok a különféle tárgyak, melyek tombola útján válnak kisorsolandók. Este $\frac{3}{4}$ 5 órakor püspök úr ö Méltósága édes anvjával Özv. Majláth Györgyné Ö Nagyméltóságával udvari papjaitól kísérve megjelent a teremben, mire egy szép karácsoni ének nyitotta meg az ünnepélyt. S úgy a szavatok, mint az é. ek, zene, telolyvasás dicsőretekre válik a szereplőknek. Az ünnepély minden egyes pontját zúgó tapsviharral jutalmazta a hálas közönség. Bár részletekre kiterjeszkedni nem akarunk, mégis megemlítjük, hogy a „Kilencszázadik karácson (**)

c. párbeszéd szép részletei igen élénk tetszésnyilatkozatokra ragadták a közönséget. Erdeme ez az előadónak s a tebőség szerzőnek. Végül a tombola vette kezdetét, jut-tatván mindenkinek értékeznél értékesebb tárgyakat. Majd Molnár M. főudtor mondott köszönetet püspök Urunknak a szerzett kellemes estélyért, mire a kegyes Főpásztor igaz, színtes és lelkesítő szavakkal felelt. Püspök úr ö Méltósá-

gán szembe tünőleg észlelni lehetett, mennyire jól érzi magát; örvendt az örvendzőkkel; mindenkihez volt egy pár nyájaa szava. . . . Öröm töltötte el a növendékek lelkét, hogy a kis Jézuskának kegyes szívű Főpapja oly gazdagon megajándékozta őket. Erre az ünnepély véget ért, hálaival eltelve mindenki a kegyes jötevő iránt.

— **A szent kapu megnyitása.** A szent Péter-dombban a szent kapu megnyitásához szükséges előkészületeket már december 19-én kezdték meg a pápa majordomuszuának felügyelete alatt. A főudvarmesteri hivatal titkárságának, alabárdosok, a svájci gárda és a vatikáni papság erre az alkalomra kirendelt tagjainak kíséretében a majordomusz levonult lakosztályába a szent Péter-bazilikába, hol intésére Do nini asszisztens és Scalpellini főfelügyelő emberei hozzá-láltak a szent kaputartó falazat lebontásához. A falból az utolsó befalazás alkalmával bele helyezett több emléktárgy került napfényre, mint: márványkeresztek, medaillonok, fel-írások téglák, egy, XII. Leó pápa cimerevel ellátott urna, melyben a nevezett pápa korából származó 50 bronz, 40 ezüst és 12 aranyérem találtatott, melyeket összegyűjtöttek és át-nyújtották a pápának. A szent évek vasárnap förtémet-gnyitásáraól a következőket olvassuk: A szent év bevezetését a szent kapu megnyitása képezte, melyet a szent Péter bazilikájában maga a pápa, a szent János bazilikában Satolli bibornok, a Santa Maria Maggiore bazilikában Vauntelli bi-bornok, a szent Pál bazilikában pedig Oreglia bibornok végeztet az előrt szertartások között. A pápa a Sixtus-kapoi-nában kitett Szentésg előtt mondott rövid ima után Venj Creator Spiritust intonálta, azután hordszéken a szent kapu-hoz vitette magát, melyre kalapácsával háromszor ütött, mire a már kivágott falazat leomlott. A szent kapun át elsőnek Özszténgés lépett az üres templomba, követték őt a biborno-kok és szerzetes rendek főnökei, a vallásos társulatok, a külföldi hatalmak képviselői és a svájci testőrök. A jubileu-mi énekek eléneklése után a pápa áldást és teljes búbob-csanatot hirdetett a sok ezerre menő tömegnek, mely a templomot és az előtte levő csarnok-teret szízig megtöltötte. A szent kapunál a jubileum évén át szerzetesek foguak őrt állani. Róma város, az ünnep alkalmából fel van lobogóva. Az ünnepség minden zavar nélkül ájtatos csendben folyt le.

— **Karácsonest a Terézvárosban.** Mint az utóbbi időben minden évben, úgy az idén sem feledkeztek meg a jötevők a Terézváros árvaírói s így ők is részesül-hettek a karácsoni örömelekben. Már betekkel ez előtt várva várták az örvendest est elérkezését. Végre megjött s a nö-vendékek örömtől sugárzó arccal gyülekeztek a hívó szóra az intézet nagy ebédlőjébe s a fényárban uszó, gyönyörűten díszített hatalmas karácsonfa és az ajándéktárgyakkal meg-
rakott asztalok köré sorakoztak. A megnyitó ének elhangzása után Prokupek Sámuel igazgató úr meghatóan beszélt a szent est jelentőségéről. Megemlíti, hogy ámbár Isten súlyos csapást mért az intézetre a közbejött betegség s néhány növendék elha-lálózása által, mindamellett s talán még inkább igyekezett a jötevők serege az árvaéknak karácsoni örömeleket szerezni. Majd imáikba ajánlja a jötevőket s különösen püspök urunk ö Méltóságát, ki ez idén is 50 frttal járult a karácsoni költ-
ségek fedezéséhez, végre pedig a hit, remény és szeretet magasztos erényeinek szívükben való ápolására buzdítja őket.
— Erre az ajándéktárgyak kiosztása következett s mindenki

*) Mai tárcánk hozza. Szerk.

örömmel teljesebben véte át a részére kijelölt tárgyát, bával elteve áldotta a kis Jézust, hogy ő róluk sem fedkezett meg a szent estén.

— **Nyilvános köszönet.** Stadion Paula ögrófnő ő Méltósága a magyarigeni templomot a karácsoni szent ünnepek alkalmából egy szép, sajátkezűleg himzett oltárterítivel és megyszoborbarsony antependiummal ajándékozta meg. Vegye jutalmát a szép krisztódióliért Attól, kinek házat ékesíteni kegyeskedett. Midőn a nyilvánosság terén is köszönetet mond maga és hívei nevében a plebános, teszi ezt azon hitben, hogy a kegyes jótévi ismert szerénysége nem lesz megsérve.

— **Az alsófehérmegyei r. k. tanítóegyesület elnöksége** a tagokkal tudatja, hogy püspök úr ő Méltósága kidolgozás végett a következő tételt tűzte ki: „Az iskolai olvasmányokat u. m. elbeszéléseket, meséket, költeményeket stb. minő mértékben és mily tanítói eljárással lehet értékesíteni a népiskolában az erkölcsi nevelés javára? A jutalom 30 korona; a dolgozat beadásának határideje márc. 30-ika. Gyula-Fehérvárt, 1899. dec. 28. Az elnökség.

— **Örökség az Emkének.** Ozv. Mohay Károlyné, Antal Mária birtokosnő, kit a minap temettek el Kolozsvárt, illetőleg Tordán, 100.000 forintot érő birtokát az Emkére hagyta. Az Emke a végrendeletéről csak az utolsó pillanatban értesülvén, a temetésen gróf Bély Akos elnök vezetése alatt megjelent Sándor József orsz. képviselő főttkár, Meza Lajos kir. tanácsos főpénztáros és Székula Ákos ellenőr. A holttestet a szertartás után Tordára szállították a családi sírba, a hova déután 3 órakor megérkezve a végtesztéségnél itt is az Emke fiókválasztmányának tagjai szintén testületileg vettek részt. Az egyesületre néve és honleányi tény annál emlékezetesebb, mert éppen minap volt az Emke megalakulásának 15-ik évforduló napja.

— **Védjük meg katolikus iskoláinkat!**

Már a millennium alkalmával tartott egyetemes tanügyi kongresszuson határozati javaslat alakjában bontakozott ki az állami tanképesítés eszméje, amely azóta mint már a közel jövőben megvalósításra várakozó „reform-eszme“ hangzott fel több ízben is illetékes és kevésbé illetékes helyeken. Ez az egyenesen katolicizmus ellen irányított törekvés természetesen nem kerülte el kath. tanfűriaink figyelmét s a katolikus tanügyi tanács felszólítására a kath. tanítóegyesületek nyilatkoztak a tanítóképzés államosítása ellen. E kérdés tárgyában a nevezett tanács december 13-án tartott ülésén dr. Karácson Imre indítványt adott be, amely a legerélyesebben, az igazság, jog és törvény, a hazafiság, az egyház, a nemzeti nevelés a tanszabadság nevében tiltakozik a tanítóképzés államosítása ellen. Karácson Imre igen helyesen azt mondja, hogy ez államosítási eszmének a rugója sem más, mint az állam teljesen jogosulatlan bizalmatlansága a vallásos jellegű tanítóképzőkkel szemben, ezek hazafiságának meggyanúsítása. De amilyen indokolatlan ez a gyanúsítás, épp oly bizonyos az, hogy az egyházat megfosztani a nevelésügyhez való jogától nem lehet, nem szabad. Az államnak kétségtelen joga kieszközölni az ismeretek bizonyos mértékét, melyet minden tanítótól elvárhat, de jogok trügye alatt elkobozni az egyház jogait és meggyanúsítani a kath. tanítóképzés nemzeti szellemét: ehhez nincs joga. Karácson indítványa ez: „Mondja ki az országos kath. tanügyi bizottság, hogy a) a kath. tanítóképző-intézeteknek tanképesítési jogát, az állam ellenőrző jogának elismerése és tiszteletben tartása mellett,

teljes épágében föntartja s annak megóvására minden tőle telhető megtesz s mindennemű törekvést, mely e jog elkobozására irányul, elítél és jogtalan erőszaknak tart; b) az állami tanítóképző-intézetek tanképesítésénél a vallásérkölcsi irányzat elenőrzése végett szükségesnek tartja az egyház ellenőrzői jogának elismerését. A kath. tanügyi tanács egyhangulag elfogadta ezt a derék indítványt, de még meg is toldotta az alábbi két ponttal: c) A katolikus tanítóképzők tanképesítő joga az 1868: XXXVIII. t. cikkben biztosítva van és ehhez ragaszkodik. d) A felekezeten állam nem lehet jogosult felekezeti iskolák részére tanítókat nevelni és képesíteni.“ — Szívööl öhajjtunk, hogy foganata is legyen e fontos indítványunk! (K. T.)

— **Protestáns és katolikus jótékonyág.**

A míg Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a fejét törli azon az alkotandó törvényjavaslatokon, a melyekkel a magyar ipart megteremteni s fejleszteni lehet, addig a miniszter szellemes neje egy nyílt levelében sokkal ügyesebben tárta fel a baj okát, s reá mutatott arra, hogy a baj forrása benne van, kik csak a külföldi dolgokért rajongunk s e külföldi cikkek rendszerint töltünk vándorolnak ki, s önnét háromszoros áron vesszük aztán meg.

Ezen, valóban világos példákkal illusztrált levelében a hazai ipar fejlesztésének kérdése úgy meg van oldva, hogy ha a miniszter neje tanácsait követjük s csakis hazai iparcikket vásárolnánk, melyek sokszor jobbak a külföldiekénél, a magyar társadalom százszor jobban és sikeresebben tudná diadalra vinni a magyar ipar fejlesztésének ügyét, mint Hegedűs Sándor, s az egész kormány és törvényhozás összes alkotása.

E levélen felbuzdult egy hazai nagyiparos, s annyira meggyőződött annak helyességéről és praktikus igazságáról, hogy Hegedűs miniszter nejének 1000 ft irói honoráriumot küldött, ki azt rögtön jótékony célra osztotta szét.

Ezen honorarium szétosztása, a mennyiben az kizárólag kálmínista célokra adatott, — több helyen szemet szurt, s ebben a tulságosan felekezetiesség propagálását látják.

Mi ezt nem így fogjuk fel. Hegedűs Sándor miniszteri nejét mindenki buzgó s vallásos nőnek ismeri, a ki nyíltan küzdött itt a protestáns felekezet érdekeiért, s ha jótékony-ságot gyakorol, szabadon követi szíve sugallatát, és ha itt is első sorban saját felekezete áll hozzá legközelebb, ezt az ő szempontjából kritika tárgyává tenni nem is illik.

Mi sem tesszük. Katolikus főuraink nejei, a midőn egyházunk ügyeiről van szó, megtesznek minden tőlük telhető, hogy a jótékony-ságot az egyház érdekeivel is összeegyeztessék. Igaz, hogy vannak ilyen alapítványaink, szegény intézeteink, a melyek jótékony-ságának élvezetéből nincsenek a protestáns szegények kizárva, de hát ezt se tesszük bírálat tárgyává, mert itt is az alapítók és adományozók nemes intenciói, feltöngése a döntő és irányadó, a melyet bírálni szintén nem illik.

Ha azonban a jótékony-ságok intencióit párhuzamba állítjuk, úgy nem tagadhatjuk, hogy a protestánsok között sokkal nagyobb az összetartozás érzete, mint nálunk katolikusok között s míg ök ez összetartozás érzetének nyílt kifejezést tudnak adni nemcsak a társadalomban, de a politikai életben is, addig nálunk, — leszámítva a tiszteletre

méltó kevés kivételt. — az összekötő kapocs alig létezik, vagy az oly laza, hogy alig számít valamit.

A míg őket összehízi a társadalmi és politikai életben a protesztantizmus, annak nyílt megvallása, addig mi csak keressük az összekötő kapcsot, de ha meg is találjuk, nyomban darabokra szakad az a társadalomban épp úgy, mint a politikában; széttépi az elleneink s első sorban azok, a kik pedig a protesztantizmus terén a legszebb példát adják azzal, hogy a katolicizmus nyílt megvallását a klerikalizmus és ultramontanizmus megnyilatkozásának tekintik, s a felekezetieskedés vádját sújják felénk.

A míg a protesztáns büszkén, nyíltan vallja meg felekezetét, addig a mi katolikusaink egy része, ha katolikus jótékonyágról van szó, legfeljebb titokban szeret azokban részt venni, nehogy az ultramontanizmus (tebát a katolicizmus nyílt megvallásának) gyanújába keveredve kockáztassa liberális birnevét, s ezzel sokszor, karrierjét

M. A.

— **Kouvenzió.** A jubileumi szent év áldásteljesen köszöntött be Gyalár hitközségben. Soknak épült ére Murešan Lajos vállalkozó szent István mártir napján a gör. keleti hitről az egyedül üdvözítő anyaszentegyház kebelébe visszatért. Az esküt főt. Ferencz József lelkész ur előtt tette le, ki lelkes szavakban esetelte neki ebbeli lépésének fontosságát és üdvös voltát. Ezzel imár 23 áttérés hirdeti szerény lelkészünk buzgóságát.

Egy jelenvolt.

— **Franciaországban** szakadatlanul folyik a szerzetes rendek elnyomására, megsemmisítésére célzó finansiális üldözés. Alig van nap, hogy az „Univers“, mely „Le fise et les congrégations“ cím alatt ennek az ügynek külön rovatot nyitott, erre az ügyre vonatkozó eseményről ne szólna. Minap a Jó Pásztorról nevezett angersi congregatióra droit d'accroissement (vagyonszaporulati adó) címén 162,500 frankot vetettek ki. Lehetetlenne akarják tenni a szerzetes életet, azért vetnek ki rá a rendes adókön kívül ily megsemmisítő rendkívüli illeteket.

— **Lapunk f. 6. tárgymutatóját** a jövő számmal fogjuk szétküldeivi.

I R O D A L O M

* **Irodalmi jelentés.** *Szüz Mária virágos kertje* — közelebről a harmadik kiadást éri meg. A ritka becsesl bíró vallásos műnek irányát már ismeri az olvasó közönség nagy része, hiszen 4000 példányt forg abból kézen. A szerző egy tudós és böles jezuita atya, a keresztény élet legfontosabb erényeire oktat benne sok lelki öröm, kimondhatatlan vigasztalás között. Az egyes tételek mesteri feldolgozását legjobban bizonyítja a könyv kelendősege, mely igazán páratlan a kath. könyvpi con Négyezer példányt kapkodott szét hirtelen a nagy közönség: de a megrendelések most is oly tömegesen jönnek, hogy szükségessé vált a harmadik kiadás. A több mint 300 oldalra terjedő munka elegáns vászonkötésben 1900. január 10-től kezdve egy koronáért (beleértve a szállítási költséget is) kapható újra Gyulafehérvárt Steinicz Ede székegyházi kanonok-plebánusnál. Az árából befolyó összeg minden levonás nélkül szent cétra fordittatik.

* Az Országos Pázmány-egyesület pályázata.

Az Orsz. Pázmány-egyesület pályázatot hirdet olyan elbeszélésre, mely körülbelül egy lapközlemény terjedelmű, tehát fél, legfeljebb 1 iv legyen.

A pályázat föltételei következők:

1. A pályadíj 100, azaz száz frank aranyban, melyet a bírálóbizottság által kijelölt legjobb mű osztatlanul kap.

2. A pályázó munka idegen kézzel írva és lezárt jelzés levél kíséretében az Orsz. Pázmány egyesülethez (Budapest, VIII. József-utca 49.) 1900. január 15-ig küldendő. Bevédkről érkezett küldeményeket legkésőbb jan. 15-iki postabélyeggel fogad el a bizottság.

3. Pályázhat minden kath. író, ha nem is tagja az Orsz. Pázmány egyesületnek.

4. A pályázat eredménye a februári közgyűlés alkalmával fog kihirdettni.

5. A pályanyertes munkát a „Magyar Szemle“ szépirodalmi hetilapnak kell közlésre átengedni, mely azonban külön tiszteletdíjban részesíti.

6. A pályabírákat az Orsz. Pázmány-egyesület választmánya küldi ki.

7. Az Orsz. Pázmány-egyesület tisztviselői ki vannak zárva a pályázattól.

Budapest, 1899. dec. 19.

Az Orsz. Pázmány-egyesület elnöksége.

* **Családi Regénytár.** A katolikus művelt közönségnek egy régi vágyát teljesíti a Szent-István-Társulat, midőn Családi Regénytár címmel új vállalatot indít, mely a maga nemében egyedül álló hazai irodalmunkban. Regényeket és elbeszéléseket nyújt e vállalatban a legjelesebb hazai és idegen katolikus íróktól, de csak oly műveket, melyek a kath. szépirodalom minden követelményének megfelelnek: kiváló irodalmi becsesl bírnak, de egyzersmind tiszta erkölcsi légkörben mozognak s valódi keresztény fölfogást tükröznek vissza. Valóban égető szükség is van arra, hogy a katolikusoknak oly szórakoztató olvasmányaik legyenek, amelyek sem hitüket, sem erkölcesüket nem sértik; melyek szellemüket gyönyörködtetik, de harmoniában is vannak katolikus világnézettel és erkölcsi fölfogással. Ezért reméljük, hogy a Családi Regénytár kedvező fogadtatásra talál a katolikus olvasóközönségnél, melynek pártolása csak ösztönzésül fog szolgálni a minden áldozatra kész Szent-István-Társulatnak, hogy ez új vállalatát minél szélesebb alapokon feleltesse. A Családi Regénytár 10 ives kötetekben jelenik meg, az egyes kötetek ára esimes angolvaszonkötésben csak egy korona. A Családi Regénytár kötetei megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.), valamint minden fővárosi és vidéki könyvkereskedésben. A „Családi Regénytár“-ból megjelentek: I-ő kötet. Germaine eszménye. Irta Montal Mária. Fordította Szentanna. II-ik kötet. Germaine eszménye. Folytatás és befejezés. D'Arbont ezredes három párhaja. Irta Beugny d'Hagerne. Ford. dr. Rada. I. III-ik kötet. Utak az életben. Irta Cyprina. IV-ik kötet. Filemon ezredes. Irta C. De Lamiraudie. Ford. A. Vilma. Hol a boldogság? Irta Minna Canth. Finnök ford. Bán A. V-ik és VI-ik kötet. Eszter. Eredeti irányregény a szociális kérdés megoldásáról. (Sajtó alatt.) Irta X. . . grófnő.

* **A testvérek.** Regény egy kötetben, írta Sziklay János. Budapest, 1899. 8-rét, 211 lap. Bátran irányregénynek nevezhetjük Sziklay Jánosnak, a toll e régi, érdemes munkásának legnagyobb művét, még pedig a legsikerültebbek közül valónak. A szerző, kinek műveiben mindig mélyebb gondolatokat kell keresni, a Testvérekben kis emberek dolgaival foglalkozik, kis emberek bajait vizsgálja; de ezek a bajok, melyeket szűk keretben, egy a középosztályhoz tartozó vidéki család életkörüen belül tár elének, úgy hogy egyuttal rámutat azok orvoslására is, általános természetűek s az általános társadalmi életbe vágók. A mai kor nyegleségének egy tükörcsüvege s regénye, de e töredék az egészét mutatja híven, sohasem torzítva, sohasem az igazság rovására. Az eszményibb gondolkodással, főleg vallással nem igen törődő korszellem s az egyszerű, régi tradíciókon alapuló családi élet szélsőségekpeni összehittközése: ez a regény tárgya. Az összehittközésből természetesen az utóbbi kerül k győztesen: ez a regény vezéreszméje. Ezt az eszmét fejti ki a szerző egy megható történet keretén belül, mely részleteiben finomságával, összességében pedig egyszerű bájával ragadja meg az olvasót. Apró vonásokból rakja össze a kisvárosi emberek talán kissé naiv, de annál kedvesebb világának nagy festményét. Alakjait realizmussal rajzolja, de a szélsőséges izléssel keveri mindenkor az eszmenység koloritját. Ezért üdítő olvasmány a Testvérek könyve, mely érzelmeinkben összhangot teremt és nem kavargat viharra azokat. Külön szó illeti meg Sziklay János fiom és objektív megfigyelését, jellemző képességét, virtuóz mesészővését és bámulatos stílusát. Irónk az apróságokban is nagy s a minuciozításokban is ragyogtatja tehetségét. Eless szemmel fedezi fel a mellékes vonatkozásait a lényegre s találja meg a kapcsolatot. A cselekmény mindvégig érdekes, vonzó és szórakoztató, a legnagyobb mértékben teblincselő. Egyeknek érezzük magunkat alakjaival szenvedéseikben, küzdelmeikben, egyeknek örömeikben, megfeszülésukban. Előkelő színvonalon van mindig a stílus is, melyet zamatos magyarság, eleven, színes és hangulatos képek jellemeznek. Sziklay Jánosnak még prózai stílusából is kirí a poétaember, ki ahol lehet, szívesen s nem fukarnt hullat el képzelőerejének gazdag kincsesházából egy-egy gyöngyszemet. De nem csak bájos és finom ez a nyelv; ahol kell, tömör, erős és legfőképen drámai. Ez a változatos és tarka köntös csak emeli a Testvérek értékét. A könyv, melyet Udvarý Géza szép illusztrációi díszítenek, díszes vászonkötésben 2 frt 60 kr-ért kapható Pfeiffer Nándor könyvkereskedésében, Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 7. szám.

* **Nagyasszonyunk szűz Mária.** E cím alatt álló tatos könyörgések gyűjteményét bocsátja ki az esztergomi egyházi főhatóság engedelmével a Szent-István-Társulat. A 22 oldalra terjedő, színes borítékkal s címképpel ellátott füzetben megkapó imákat találunk, a többi közt Eszterházy Pál herceg és nádor nyomán a „Magyar ember könyörgését Nagyasszonyunkhoz“ s tekintettel Ő szentségének most nyilvánított szándékára, könyörgést a Boldogasszonyhoz angol testvéreink megtéréséért, mely a plinkósi időben mon-

dandó el. A Stephaneum-nyomda által szépen kiállított füzet ára csak négy krajcár.

* **Népies iratka.** A Szent-István-Társulat népies elbeszélő füzetkéinek célja egy-egy erény megkedveltetése, egy-egy hiba, vagy büntől való elriasztás, a mit a jó népies tollú írók ügyesen teljesítenek a jól választott mese keretében. Előttünk fekszik a 154. számú füzet, Seress Imre, ismert író „A hitetlen“ című elbeszélése. Egy gögös gazdaember hitelenségének és megtérésének megható történetét mondja el benne érdekesen, magyarosan. A címképpel ellátott füzetke ára 4 krajcár.

* **A bérmlás szentsége.** A Szent-István-Társulat kiadásában, Novák Lajos hittanár tollából főntebbi cím alatt előkészítő oktatások jelentek meg a bérmlás szentségének fölveteléhez. A művecske széper, világosan, helyenkint leundilettel van megírva. A Szent-István-Társulat Stephaneum-nyomdájá igeo csinosan állította ki az 56 lapra terjedő füzetket; ára 12 krajcár.

* **A Magyar Sion.** Egyházirodalmi havi folyóirat decemberi füzete következő tartalommal jelent meg. Az esztergomi főszékesegyházi káptalan történetéből. Kollányi Ferencről. — A XX. század szociális irányzata. Dr. Pethőtől. — „Szellemi táplálék.“ Valnicsek Belától. — Irodalom és művészet. Pázmány: Theol. schol. etc. Ism. Dr. Andor Gy. — Lagerlöf: Die Wunder des Antichrists. Ism. dr. Pethő. — Madaune; A katholicizmus újszületése Angolországban a XIX. században. — Dr. Schlauch Lőrinc bironok-püspök beszédei és dolgozatai. — Karsch. Lollion: Unpei és alkalmi szentbeszédék. — A Szent-István-Társulat új kiadványai. — Müller K. J.: Des Ap. Paulus Brief a. d. Philipper. Ism. Dr. Kereszty V. — Peters; Beitrage zur Text u. Literaturkritik. Ism. Dr. Kereszty V. — Schneider (ford. Adjutus) A század alkonyán. Vegyes közlemények.

P á l y á z a t.

A gyergyó-kilyénfalvi róm. kath. hitközség, 1900. évi január 20-ig terjedő határidővel, a kántor-tanítói állásra pályázatot hirdet. — Évi jövedelem: 1.) 300 frt. o. é., havi előleges részletekben, a község pénztárából. — 2.) 35 tere kemény tűzifa, természetben beszálítva. — 3.) Stólából: 40 frt. o. é. 4.) Szent-mise- alapítványból: 8 frt. 93 kr. — 5.) Két határrészben 5 hold 429□-ól szántó. — 6.) Kaszáló: 11 hold 996□-ól — 7.) Külön udvaron 2 szoba, konyha, kamara, pince, sütőház, két veteményes kert, válogatott gyümölcsfákkal behittelve, eszt, álló székérszinnel, sertésöl tyukóllal, kőgabonás, a belsőségben egy terű szénát és sarjut termő kert. — 8.) Korpótlékkal igénynyel bíronak 50 frt. o. é. a községpénztárából. — 9.) Évi vágterületből, mintegy 10 frt értékű fa. — Kötelessége: a kántori teendőkn kívül III. IV. V. és VI. vegyes osztály vezetése s az ismétlőknek tanítása felváltva a tanítóval. A személyes megjelenés előnyben részesül. Megjelenni bármely ünnepe és vasárnap lehet 1900. január 21-ig bezárólag. — A püspöki kinevezés után az állomás azonnal eltolgalandó. Kellőleg felszerelt pályázati kérvények alólirthoz küldendők.

Gyergyó-Kilyén-falván, 1899 december 19.

Vilman Géza,
iskolaszéki elnök.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: Zlamal Agost.
Szerkesztőtársak: Bálinth György, Eröss József, Péter János dr., Wagner Sándor,

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.